

POSOUZENÍ PROVOZNÍHO MODELU VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY MĚSTA ZUBŘÍ

Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.

KVĚTEN 2023

Objednatel:

Název: **Město Zubří**
Sídlo: U Domoviny 234, 756 54 Zubří
Technický zástupce: Ing. Milan Palacký, vedoucí ekonomického odboru

(dále jen „**Objednatel**“ nebo „**Město**“)

Konzultant – zpracovatel Posouzení:

Název: **Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.**
Sídlo: Nábřežní 4, 150 56 Praha 5
Statutární zástupce: Ing. Jiří Valdhans, předseda představenstva
Ing. Jan Cihlár, člen představenstva
Odpovědný technický zástupce: Ing. Jan Plechatý
IČ: 471 16 901
DIČ: CZ47116901
Telefon: +420 257 110 494
E-mail: plechaty@vrv.cz

(dále jen „**Konzultant**“)

Posouzení provozního modelu vodohospodářské infrastruktury města Zubří

1. OBJEDNÁVKA POSOUZENÍ

Objednávka města Zubří byla vystavena v souladu s usnesením Rady města Zubří č. RM 58/711 ze dne 22.2.2017 ve znění pozdějších úprav, a to v následujícím znění:

„Město Zubří je vlastníkem vodohospodářské infrastruktury (dále jen „VHI“) města Zubří, tj. vodovodních řadů a přípojek a kanalizačních řadů včetně přípojek. V nejbližší době by dle smlouvy z roku 2004 (ve spojitosti s akcí „Čistá řeka Bečva“) mělo Město zpětným odkupem převzít ČOV s kapacitou 42 000 EO od Sdružení obcí a měst Vsetínska (dále jen „SOMV“).

Město Zubří zvažuje vložení veškerého majetku do akciové společnosti Vodovody a kanalizace Vsetín, jehož je akcionářem. Pro rozhodnutí v zastupitelstvu se jeví jako nezbytné posouzení variant modelů – tj.

- ***vkladu do společnosti Vodovody a kanalizace Vsetín a.s. (dále jen VaK Vsetín). versus***
- ***plnit roli vlastníka a inkasovat pachtovné od provozovatele VaK Vsetín.***

Město Zubří současně požaduje i posouzení, zda by k případnému vkladu VHI včetně ČOV mělo dojít současně nebo jen jednoho z těchto majetků VHI“.

2. STRUČNÝ SKUTKOVÝ POPIS VÝVOJE MAJETKOVÝCH VZTAHŮ K VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTUŘE NA ÚZEMÍ MĚSTA A JEHO PROVOZOVÁNÍ

Při privatizaci oboru vodovodů a kanalizací v ČR v letech 1991–1993, rozhodlo se město Zubří převést oddělitelný majetek VHI, v té době v majetku státu, na Město, cestou tzv. „privatizačního projektu“ v souladu se zákonem č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby. Provozovatelem tohoto majetku VHI se nakonec v roce 1999 stala tzv. „smíšená společnost“ VaK Vsetín, rovněž v té době založená Fondem národního majetku na základě stejného privatizačního projektu.

VaK Vsetín je společnost vlastníci a současně provozující vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, zejména tzv. „neoddělitelný majetek“ vázaný na oblastní vodovod převážně na území okresu Vsetín a dále majetek, o který obce v privatizačním projektu neprojevili zájem. Oproti vlastnické struktuře při založení společnosti VaK Vsetín Fondem národního majetku, došlo v dalších letech k „vytěsnění“ (squeeze-out) minoritních soukromých akcionářů a v současné době jsou všichni akcionáři z veřejného sektoru (města a obce Vsetínského regionu).

V roce 2004 využila některá města a obce Vsetínského regionu příležitosti získání finanční podpory z programu Evropské unie ISPA na rozvoj vodohospodářské infrastruktury, a to v rámci projektů „Čistá řeka Bečva I“ a následně „Čistá řeka Bečva II“.

V souvislosti s přípravou projektu „Čistá řeka Bečva I“ (dále jen „Projekt“) bylo podmínkou podpory Projektu, aby existoval jediný investor Projektu, který by byl

vlastníkem veškeré vodohospodářské infrastruktury, která měla být v rámci Projektu rekonstruována. V případě infrastruktury města Zubří se jednalo o část kanalizace, a především čistírnu odpadních vod (VHI).

Bylo proto rozhodnuto, že investorem Projektu bude Sdružení obcí a měst Vsetínska, jehož členy jsou příslušná města a obce, na jejichž území jsou umístěny příslušné rekonstruované vodohospodářské objekty.

Za tím účelem Město účelově převedlo formou kupní smlouvy příslušný vodohospodářský majetek VHI, tj. objekt čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“), včetně pozemků a dále části kanalizace do vlastnictví SOMV, a to za 2x 1,- Kč. Smluvní strany současně sjednaly právo zpětné koupě ve prospěch Města, a to na dobu určitou 19 let od podpisu kupní smlouvy, tj. do 8.7.2023, resp. 31.8.2023.

Podmínkou podpory projektu (MŽP – ISPA) bylo i uzavření „nájemní (provozní) smlouvy“ s regionální smíšenou společností provozovatele VaK Vsetín, ke čemuž došlo dne 4.6.2009.

S ohledem zejména na daňové a dále technické i časové problémy nebylo dosud právo zpětného odkupu realizováno. Město se proto rozhodlo jednak pokračovat v přípravách vkladu VHI do VaKu Vsetín, a to prostřednictvím SOMV s následným bezúplatným převodem akcií na Město, nebo alternativně i nadále uvažovat s variantou pokračování provozování formou „pachtovní smlouvy“.

3. VARIANTY BUDOUCÍHO VLASTNICTVÍ A PROVOZOVÁNÍ VODOVODŮ A KANALIZACÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA

Město v souladu s objednávkou zvažuje zajistit provozování vodohospodářské infrastruktury na území Města v zásadě ve dvou variantách:

Varianta a)

uzavřít novou nájemní (pachtovní) smlouvu se společností VaK Vsetín a.s. s využitím §11 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) (in house zadání mimo ZZVZ), kterou by se výhledově rozšířil rozsah dosud provozované infrastruktury na území Města o VHI – část kanalizace a zejména ČOV.

Tato varianta představuje uzavření „pachtovní“ (provozní smlouvy) v tzv. oddílném modelu provozování, Svým charakterem bude představovat smlouvu v režimu „koncese“ ve smyslu ustanovení § 174 až 185 ZZVZ.

V tomto režimu smlouvy je provozovatel plně odpovědný za provozování VHI ve vlastnictví Města ve smyslu ZVaK s tím, že na jedné straně pobírá užitky z těchto služeb (vodné a stočné) a na druhé straně nese podstatnou část rizik spojených s užíváním VHI (rizika poptávky, platební morálky zákazníků apod.).

Pachtovní smlouva naplňuje i další charakteristiky koncese:

- *provozovatel užívá a požívá VHI ve vlastnictví Města a platí mu za to pachtovné;*
- *vlastník VHI (Město) je odpovědný za obnovu a rozvoj VHI ve svém vlastnictví.*

Varianta b)

realizovat vklad VHI do VaKu Vsetín prostřednictvím SOMV formou nepeněžitého vkladu s tím, že bude příslušně posílen akcionářský podíl Města ve společnosti VaK

Vsetín a.s. na základě bezúplatného převodu akcií od SOMV v hodnotě odpovídající nepeněžitému vkladu majetku kanalizace a ČOV vybudované v rámci Projektu. Vlastníkem i provozovatelem veškeré infrastruktury na území Města by se stal současný provozovatel VaK Vsetín.

Podle informace společnosti VaK Vsetín jedná se v případě „nepeněžitého vkladu“ do společnosti o standardní, již praxí ověřenou činnost, zejména spočívající ve znaleckém ocenění ceny převáděné infrastruktury a následném výpočtu počtu akcií, které by město Zubří vkladem získalo.

4. POSOUZENÍ VARIANT

Posouzení obou variant je provedeno z hlediska

1. Míry odpovědnosti Města za správu a provozování
2. Kvality, spolehlivosti a rizik provozování
3. Ekonomických přínosů a rizik pro Město
4. Naplňování Koncepce oboru vodovodů a kanalizací ústředního orgánu Ministerstva zemědělství

4.1. Posouzení míry odpovědnosti Města za správu a provozování

Zásadním rozdílem je vymezení „odpovědnosti“ za plnění všech zákonných povinností za správu a provozování VHI, které jsou výlučně v případě varianty b) na straně smíšené společnosti VaK Vsetín, na rozdíl od varianty a), ve které je Město povinno plnit ty povinnosti vlastníka, které podle ZVaK nelze přenést pachtovní smlouvou na provozovatele (viz Příloha), a navíc je Město odpovědné i za dohled nad plněním pachtovní smlouvy.

4.2. Posouzení kvality, spolehlivosti a rizik provozování

Vzhledem k tomu, že provozovatelem by byl v obou variantách zkušený a technicky i personálně vybavený provozovatel VaK Vsetín s potřebným know-how o VHI, nelze předpokládat u obou variant podstatný rozdíl z hlediska kvality a spolehlivosti provozování.

Ve variantě a)

Rizika „pachtovní smlouvy“

Pachtovní smlouva vymezuje práva a povinnosti jak na straně vlastníka (Města), tak provozovatele (VaK Vsetín). Pouze správná ustanovení pachtovní smlouvy, spolu se zajištěním odpovídajícího odborného zázemí Města, mohou zajistit žádoucí kvalitu, a spolehlivost provozování.

Pro Město je rizikem, že nebudou v „pachtovní smlouvě“ sjednána taková ustanovení, která by mohla vystavit Město do nevýhodné pozice vůči provozovateli. Aby k tomu případně nedošlo, bylo by nutné naplnit dvě klíčové podmínky:

- **Smlouva svým obsahem by musela odpovídat standardům současné nejlepší vodohospodářské praxe v ČR, zejména doporučeným aktuálním smluvním ujednáním jak MZe, tak i MŽP (zejména v oblastech „cenotvorby“,**

sankčních ujednání, vymezení kontrolovatelných ukazatelů kvality provozování a detailního vymezení povinností provozovatele),

- **Město by muselo zajistit odpovídající odborné a organizační zázemí tak, aby mohlo dostatečně plnit roli „smluvního partnera“ s „kontrolními“ pravomocemi vůči provozovateli.** Vysoká náročnost pozice „vlastníka“ v oddílném modlu je vedle plnění všech povinností vlastníka, které nelze převést smluvně na provozovatele je zejména průběžná práce s finančním modelem (kalkulací) včetně jeho aktualizace, sledování ukazatelů kvality nebo kontrola a aktualizace plánu obnovy a oprav. Tato agenda Města, přestože ji lze financovat z pachtovného, znamená nároky na odborné personální vybavení Městského úřadu.

Ve variantě b)

Smíšená společnost VaK Vsetín je zkušenou vodárenskou společností, která dlouhodobě a v dobré kvalitě spolehlivě zajišťuje pro města a obce vsetínského regionu všechny vodohospodářské služby v souladu s relevantními zákony a rozhodnutími státní správy. Rizika v oblasti kvality, spolehlivosti správy VHI a jejího provozování jsou proto minimální.

Vak Vsetín nese veškerá rizika správy a provozování VHI, zatímco Město by společně s ostatními městy a obcemi – akcionáři společnosti, rozhodovalo a kontrolovalo zajišťování příslušných činností správy a provozování z pozice akcionáře. Zástupce Města navíc v současnosti má svého zástupce v kontrolním orgánu společnosti – dozorčí radě.

Orgány společnosti, sledující společný zájem všech akcionářů (měst a obcí) vždy mohou svými rozhodovacími akty přispívat ke zlepšení úrovně poskytovaných služeb.

4.3. Posouzení ekonomických přínosů a rizik správy a provozování pro Město

Obě posuzované varianty představují některé ekonomické přínosy i rizika z pohledu Města.

Ve variantě a)

a.1 - Problematika „pachtovného“ resp. nákladů na obnovu VHI

„Pachtovné“ je příjmem Města, neznamena to, že se jedná „ekonomický přínos“ ve prospěch rozpočtu Města. Vzhledem k tomu, že pachtovní (provozní) smlouva by byla sjednána s odkazem na § 2332 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů i § 8 odst. 2 ZVaK, znamená to, že tato smlouva musí naplňovat veškerá ustanovení ZVaK a prováděcího předpisu, tj. vyhlášky č. 428 Sb., kterou se provádí ZVaK, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška“). Současně spadá do režimu přísné cenové regulace oboru vodovodů a kanalizací.

Konkrétně pro cenovou regulaci oboru je v platnosti Výměr Ministerstva financí 01/VODA/2022 ve znění pozdějších změn, vydané s odkazem na §10 zákona o cenách, který stanoví způsob stanovení všech položek ceny pro vodné a stočné formou „věcného usměrňování“. Vedle stanovení pravidel pro stanovení „přiměřeného zisku“ zahrnuje Cenový výměr i pravidla pro „ekonomicky oprávněné náklady“, ke kterým náleží i regulace „pachtovného“:

„Pachtovné (nájemné) je možné sjednat maximálně do výše odpovídající souhrnu odpisů z pronajímaného infrastrukturního majetku podle právních předpisů upravujících účetnictví, nákladů vlastníka na jím hrazené opravy a udržování infrastrukturního majetku, režijních nákladů spojených se správou a pronajímáním infrastrukturního majetku, úroků z úvěrů čerpaných pro realizaci plánu obnovy pronajímaného infrastrukturního majetku a přiměřeného zisku spojeného s těmito činnostmi, který rovněž pokrývá rozdíl mezi hodnotou určenou na obnovu pronajímaného infrastrukturního majetku podle plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací a částkou obnovy zahrnutou do výše uvedených složek pachtovného (nájemného).

Režijními náklady podle předcházejícího odstavce jsou náklady na plánování, přípravu a realizaci investiční výstavby, dohled nad provozováním a udržováním majetku, nabývání a vyřazování majetku, přípravu a uzavírání pachtovních smluv, inventarizaci majetku, pasportizaci objektů, narovnávání majetkových vztahů, zpracování kanalizačních a provozních řádů a povodňových plánů; pokud jsou tímto výměrem považovány za ekonomicky oprávněné“.

Znamená to, že Cenový výměr platný od roku 2022 striktně determinuje, že „pachtovné“ lze výlučně použít jen na náklady a činnosti související se správou VHI, a to zejména ve prospěch obnovy propachtovaného majetku VHI podle Plánu financování obnovy. Pachtovné tudíž nepředstavuje (kromě „přiměřeného zisku za činnost „správy“) přínos do rozpočtu Města.

Protože naplňování „Plánu financování obnovy“ podle § 8 odst. 11 ZVaK a Přílohy č. 18 Vyhlášky (dále jen „PFO“), jehož sestavení, aktualizace i naplňování je výlučnou povinností vlastníka, tedy v této variantě – Města, jedná se o určité riziko pro město Zubří, neboť spadá do kontrolní náplně regulačního úřadu MZe a je v případě neplnění PFO přestupkem pod pokutou podle §33 ZVaK.

Základní podklady pro plánování potřeb obnovy VHI připravuje vždy provozovatel na podkladě návrhu PFO a Ročních plánů obnovy.

Ve variantě b)

Problematika „pachtovného“ je relevantní jen v případě varianty a); v případě varianty b) jsou prostředky obnovy tvořeny v rámci kalkulační položky 4. kalkulace cen pro vodné a stočné dle příslušné přílohy Vyhlášky.

Plán financování obnovy sestavuje vždy vlastník VaK Vsetín. Vychází vždy z objektivního posouzení technického stavu a životnosti vodohospodářské infrastruktury této regionální společnosti VaK Vsetín, a to podle pravidel stanovených v Příloze č. 18 Vyhlášky.

Z dostupných podkladů od VaK Vsetín (zejména PFO a Plán obnovy a jejich naplňování), získaných prostřednictvím Objednatele, Konzultant konstatuje poměrně vysokou „technickou zanedbanost“ stavu vodovodních i kanalizačních sítí v současném vlastnictví Města, na rozdíl od objektu ČOV, do které i po její rekonstrukci jsou vkládány dostatečné prostředky na obnovu. Vzhledem k této skutečnosti lze předpokládat, že v případě této varianty b), po objektivním posouzení technického stavu a životnosti sítí v majetku VaK Vsetín, bude pro tuto společnost postupné vyrovnání technického stavu sítí novou prioritou. Z pohledu zájmu Města je proto výhodou, že je možné očekávat vyšší roční výdaje na obnovu z „Fondu obnovy“, než v případě varianty a).

Určitou nevýhodou varianty b) je, že Město ve své působnosti nemůže přímo ovlivnit naplnění některých konkrétních priorit obnovy VHI na svém území. Vzhledem k tomu, že se však jedná o „investici“ má Město vždy možnost realizovat ji formou vlastní investice.

a.2 - Problematika cenotvorby

Dopad variant provozování na vodné a stočné se neposuzuje, neboť podle informace Objednatele bude i nadále v obou variantách bude uplatňována „solidární cena“. Z tohoto důvodu, pro odstranění všech pochybností v oblasti cenotvorby, by bylo „systémové“, aby solidární cena byla odvozena od nákladů celé společnosti VaK Vsetín, jako současného vlastníka i provozovatele. **Z tohoto důvodu by bylo účelné upřednostnit variantu b).**

a.3 - Problematika financování investic do VHI

Ve variantě a)

Investorem investičních akcí (staveb) bude vždy Město; související investiční a provozní náklady bude hradit Město ze svého rozpočtu, případně s podporou dotací z veřejných zdrojů.

Město při rozhodování o potřebě investic vychází z vlastního „plánu investic“ s tím, že doporučení k přípravě a realizaci investic poskytuje Městu provozovatel VaK Vsetín na základě posouzení potřeb doplnění VHI nebo (v případě investic obnovy) technického stavu příslušné části VHI.

Ve variantě b)

Investorem investičních akcí (staveb) může být buď smíšená společnost VaK Vsetín (zejména pokud se jedná o investici ve prospěch více měst a obcí regionu) nebo i Město s tím, že následně by realizovalo převod nové infrastruktury do smíšené společnosti VaK Vsetín standardním způsobem.

Související investiční a provozní náklady bude hradit příslušný investor ze svých finančních zdrojů, případně s podporou dotací z veřejných zdrojů.

Poznámka:

*Neposuzuje se dopad variant provozování na vodné a stočné, neboť podle informace Objednatele bude i nadále uplatňována „solidární cena“. Z tohoto důvodu, pro odstranění všech pochybností v oblasti cenotvorby, by bylo „systémové“, aby solidární cena byla odvozena od nákladů celé společnosti VaK Vsetín, jako současného vlastníka i provozovatele. **Z tohoto důvodu by bylo účelné upřednostnit variantu b).***

4.4. Naplňování koncepce oboru vodovodů a kanalizací ústředního orgánu Ministerstva zemědělství

Strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 (dále jen „Koncepce“) vymezuje koncepční cíle mj. ve směru k:

- postupnému snižování počtu provozovatelů,

- integraci vlastníků vodohospodářské infrastruktury,
- zvyšování kvality a efektivnosti správy vodárenského majetku i služeb provozování.

V „Koncepci vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015“ byl kladen důraz na „podporu procesu integrace vlastníků a provozovatelů“ a řešit „odstředivé tendence vlastnických a provozovatelských subjektů“.

Z pohledu koncepčních materiálů Ministerstva zemědělství tedy jednoznačně vyplývá výhodnost varianty b), a to i z důvodu předpokladů „zvyšování kvality a efektivnosti správy vodárenského majetku“.

5. SHRUTÍ A ZÁVĚRY POSOUZENÍ

5.1. K míře odpovědnosti za správu a provozování

Ve variantě a) Město pachtovní smlouvou postupuje rizika provozování na provozovatele (avšak mimo rizika „poptávky“), je však plně odpovědně za kontrolu a aktualizaci pachtovní smlouvy (zejména v oblasti „cenotvorby“ a výkonových ukazatelů provozování). Město je navíc povinno plnit ty povinnosti, které podle ZVaK nelze přenést pachtovní smlouvou na provozovatele (viz Příloha).

Ve variantě b) veškerou odpovědnost včetně všech rizik provozování má vlastník a současně provozovatel VaK Vsetín.

Z hlediska „odpovědnosti“ je z pohledu Města výhodnější Varianta b).

5.2. K posouzení kvality a spolehlivosti provozování

Ve variantě a) může Město zajistit zlepšování kvality a spolehlivosti provozování ve své působnosti, a to jen zajištěním motivačních nástrojů vůči smluvnímu partnerovi – provozovateli. Vyžaduje to však kvalitní odborné personální vybavení na straně vlastníka – Města za účelem zajištění kontroly nad řádným plněním všech smluvních povinností provozovatele. Podmínkou je též sjednání a doplňování nejlepší vodárenskou praxí ověřených a ústředními orgány doporučenými ustanoveními pachtovní smlouvy.

Ve variantě b) Vzhledem k tomu, že smíšená společnost je současně vlastníkem a provozovatelem VHI, je především prioritním úkolem managementu společnosti zajišťovat řádně všechny úkoly jak správy majetku, tak i provozování VHI. Ke zlepšení kvality a spolehlivosti poskytovaných služeb mohou svými rozhodovacími akty vůči managementu společnosti přispívat orgány společnosti, sledující společný zájem všech akcionářů (měst a obcí).

Přestože ve variantě a) lze konstatovat vyšší rizika k dosažení trvalé žádoucí kvality a spolehlivosti provozování, je možné je eliminovat naplněním výše uvedených podmínek na straně Města.

Výhodou varianty b) oproti variantě a) však je, že v modelu s pachtovní smlouvou by bylo třeba uvažovat s vyššími náklady Městského úřadu na zajištění odborného personálního vybavení na straně „vlastníka“ VHI.

5.3. K posouzení ekonomických přínosů a rizik pro Město

5.3.1. Problematika „pachtovného“, resp. zajištění nákladů na obnovu VHI

Náklady na obnovu, resp. obsah položky 4 je jednoznačně determinován v pravidlech kalkulace cen pro vodné a stočné včetně jejího ročního vyrovnání. **V tomto směru nelze spatřovat jakoukoliv přínos pro Město ve variantě a) ani b) (Město nesmí využívat výnosy z „pachtovného“ ve prospěch jiných potřeb, než vymezuje Cenový výměr MF).**

Naopak rizikem pro Město ve variantě a) je případné neplnění Plánu financování obnovy, které je přestupkem podle ZVaK pod pokutou.

Určitou nevýhodou varianty b) je, že Město ve své působnosti nemůže přímo ovlivnit naplnění některých priorit obnovy VHI na svém území v kalkulaci ceny služby. Vzhledem k tomu, že se však jedná o „investici“ má Město možnost realizovat formou vlastní investice.

V této oblasti z hlediska přínosů a rizik pro Město je proto mírně vyšší riziko ve variantě a).

5.3.2. Problematika cenotvorby

K odstranění všech pochybností v oblasti cenotvorby, by bylo „systémové“, aby uplatňování solidární ceny bylo odvozeno od nákladů celé společnosti VaK Vsetín, jako současného vlastníka i provozovatele. **Z tohoto důvodu by bylo účelné upřednostnit variantu b).**

5.3.3. Problematiky investic do VHI

V případě varianty a) je za přípravu a realizaci investice včetně jejího financování odpovědné výlučně Město.

Ve variantě b) by mohlo být investorem Město s tím, že by dokončenou investici vložilo do společnosti nebo vlastníka VaK Vsetín, jako vlastníka VHI. Bude-li se jednat o investici podporovanou z OPŽP, nebo bude-li se jednat o investici z níž má prospěch i společnost VaK Vsetín (např. rekonstrukce ČOV či kalová koncovka), musela by však být vždy investorem společnost VaK Vsetín.

Při zajišťování investic do VHI je z ohledu Města vždy výhodnější varianty b), tj. aby byl investorem VaK Vsetín, neboť by Město nemuselo realizovat následný nepeněžitý vklad do společnosti a odpovídat za přípravu a realizaci investice, včetně jejího financování.

5.4. K posouzení naplňování koncepce oboru VaK Ministerstva zemědělství

V „Koncepci vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015“ byl kladen důraz na „podporu procesu integrace vlastníků a provozovatelů“ a řešit „odstředivé tendence vlastnických a provozovatelských subjektů“.

Z pohledu koncepčních materiálů Ministerstva zemědělství tedy jednoznačně vyplývá výhodnost varianty b), a to i z důvodu předpokladů pro „zvyšování kvality a efektivnosti správy vodárenského majetku“.

Objednatel dále požaduje posouzení, zda k nepeněžitému vkladu VHI a vkladu ČOV (včetně příslušné části kanalizace) by mělo dojít současně nebo jen jednoho z těchto majetků VHI.

Konzultant doporučuje, aby příslušné kroky k nepeněžitému vkladu do společnosti VaK Vsetín (v případě, že Město takto rozhodne) byly řešeny současně.

Pokud by byl vložen jen jeden z těchto majetků, vznikaly by problémy v oblasti nejednotnosti vlastnictví vodovodů nebo kanalizace (včetně ČOV) na území Města, a to při:

- koordinaci plnění povinností vlastníka na území jednoho města, které je „samostatnou tarifní oblastí“,
- zjišťování oprávněných nákladů vztahujících se k provozování vlastněné infrastruktury, (zejména nákladů na obnovu) pro stanovení ceny pro vodné nebo stočné,
- stanovení ceny „vody předané“ mezi příslušnými vlastníky (včetně potřeby jednat o dohodách vlastníků provozně souvisejících vodovodů nebo kanalizací podle §8.3 a 15 ZVaK);
- žádosti o podporu financování z Operačního programu Životní prostředí (jednotnost vlastnictví je nezbytnou podmínkou pro podání žádosti).

Závěrem lze shrnout, že ve všech sledovaných kritériích posouzení se jeví výhodnější varianta b), a proto Konzultant doporučuje, aby Město v dohodě se SOMV a VaK Vsetín připravilo a realizovalo veškeré nezbytné administrativní kroky a to postupy, které jsou pro VaK Vsetín obvyklé.

S ohledem na časovou náročnost přípravy a projednání těchto administrativních kroků doporučuje Konzultant schválit dodatek č.2 ke kupním smlouvám se SOMV obsahující prodloužení lhůty pro uplatnění úprava zpětného odkupu z původních 19 let na 20 let od podpisu smluv, tj. do 8.7.2024, resp. 31.8. 2024.

Posouzení prokazuje, že vlastnit vodohospodářskou infrastrukturu v regionu, kde existuje zkušená technicky i personálně dobře vybavená vlastnicko – provozní „smíšená“ společnost, kde město je akcionářem, nepřináší městu, při správě a provozování, podstatné výhody.

PŘÍLOHA

Povinnosti vlastníka vodohospodářské infrastruktury

Jsou zde vyjmenovány ty povinnosti vlastníka, které jsou odvozeny od příslušných ustanovení ZVaK, a to v členění na činnosti:

A) které vlastník VHI není oprávněn přenášet na provozovatele:

§ 8 odst. 3 a 15 ZVaK

Povinnost vlastníků vodovodů nebo kanalizací provozně souvisejících, popřípadě jejich částí provozně souvisejících, upravit svá vzájemná práva a povinnosti písemnou dohodou tak, aby bylo zajištěno kvalitní a plynulé provozování VHI; tato dohoda je podmínkou kolaudačního souhlasu podle stavebního zákona,

§ 8 odst. 12 ZVaK

Poskytnout na vyžádání ve lhůtě stanovené ve výzvě MZe projektovou dokumentaci nových nebo obnovovaných vodovodů nebo kanalizací pro veřejnou potřebu, včetně specifikace nákladů na jejich výstavbu nebo obnovu,

§ 14 odst. 3 ZVaK

Zajistit zpracování kanalizačního řádu před podáním žádosti o vydání kolaudačního souhlasu pro stavbu kanalizace, který stanoví nejvyšší přípustnou míru znečištění odpadních vod vypouštěných do kanalizace, popřípadě nejvyšší přípustné množství těchto vod a další podmínky jejího provozu; kanalizační řád je vlastník kanalizace povinen předložit před podáním žádosti o vydání kolaudačního souhlasu stavby kanalizace vodoprávnímu úřadu ke schválení.

B. které je povinen zajistit vlastník VHI, ale je účelné a efektivní sjednat součinnost provozovatele při jejich zajišťování:

§ 8 odst. 4 ZVaK

Povinnost umožnit napojení vodovodu nebo kanalizace jiného vlastníka, pokud to umožňují kapacitní a další technické požadavky;

§ 8 odst. 11 ZVaK

Povinnost zpracovat a realizovat Plán financování obnovy,

§ 8 odst. 12 ZVaK

Povinnost poskytnout na vyžádání, ve lhůtě stanovené ve výzvě MZe, údaje o technickém stavu VHI vlastníka;

§ 16 odst. 5 ZVaK

Povinnost stanovit množství odebrané vody z hydrantů a veřejných výtokových stojanů, není-li měřeno vodoměrem, a to na podkladě výpočtu vycházejícího z účelu použití odebrané vody a místních podmínek.